

Szanowni Państwo – Organizatorzy i uczestnicy debaty !

Serdecznie dziękuję za zaproszenie do udziału w debacie, które odebrałem jako zaszczytne wyróżnienie mojej osoby.

Jeszcze dzisiaj do około godz. 9:00 byłem przekonany, że wezmę w niej udział.. Niestety obowiązki służbowe uniemożliwiają mi osobisty udział, dlatego też przepraszam i przesyłam do ewentualnego wykorzystania **pierwszą część przemyśleń**, które powstały w trakcie przygotowywania , krótkiej prezentacji.

Pierwsze pytanie, które sobie postawiłem brzmi - „***Jak rozwiązać problem z piko i mikro CHP ?***”

- "Organizatorzy debaty w zaproszeniu napisali" „Częściowo obszar energetyki prosumenckiej ma regulować nowa ustawa o OZE. **Niestety ustawa nie przewiduje wprowadzenia mikroinstalacji CHP (potrzebny jest też model systemu przyłączenia do sieci mikro CHP i system wsparcia dla wymiany źródeł z ogrzewania na mikro CHP). Energetyki prosumenckiej nie będzie, jeśli nie będzie systemów inteligentnych sieci**”.
- *Przygotowując się do debaty sięgnąłem do ogólnie dostępnych dokumentów i zacząłem się zastanawiać o co chodzi jej organizatorom. **Jeżeli organizatorzy debaty mają rację, to gdzie tkwi problem** ? Przecież pod zapisami zawartymi w obowiązujących dokumentach jak też projektach nowych podpisałby się praktycznie każdy zwolennik rozwoju energetyki odnawialnej. Nikt zdrowo myślący nie będzie kwestionował zapisów w nich zawartych.*
- Ponadto w „Krajowym Planie Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych” między innymi zapisano „Zakłada się wypracowanie nowych zasad wsparcia energii wytwarzanej z OZE, które będzie zróżnicowane w zależności od nośnika energii odnawialnej, zainstalowanej mocy urządzeń generujących energię oraz daty ich włączenia do eksploatacji lub modernizacji. **Nowe zasady wspierać będą rozwój rozproszonych źródeł energii odnawialnych, określą warunki zachowania praw już nabytych dla inwestycji zrealizowanych lub rozpoczętych, czas ich obowiązywania oraz pozwolą na zmniejszenie obciążeń dla odbiorcy końcowego. Szczegółowe rozwiązania zostaną zawarte w ustawie o odnawialnych źródłach energii**”

Przeanalizowałem również dyrektywę oraz projekt ustawy włącznie z uzasadnieniem precyzującym cele ustawy oraz sposób ich realizacji wynikający z proponowanych przepisów. Dla zobrazowania podam kilka przykładów (z uzasadnienia), których nikt nie zakwestionuje.

Celem projektowanej ustawy jest: (uzasadnienie projektu – strona 4)

- 1. zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i ochrony środowiska, między innymi w wyniku efektywnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- 2. racjonalne wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, uwzględniające realizację długofalowej polityki rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej, wypełnienie zobowiązań wynikających z zawartych umów międzynarodowych, oraz podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3. kształtowanie mechanizmów i instrumentów wspierających wytwarzanie energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,

- 4. wypracowanie optymalnego i zrównoważonego zaopatrzenia odbiorców końcowych w energię elektryczną, ciepło lub chłód, lub w biogaz rolniczy z instalacji odnawialnych źródeł energii,
- 5. tworzenie innowacyjnych rozwiązań w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu, lub biogazu rolniczego w instalacjach odnawialnych źródeł energii,
- 6. tworzenie nowych miejsc pracy w wyniku przyrostu liczby oddawanych do użytkowania nowych instalacji odnawialnych źródeł energii,
- 7. zapewnienie wykorzystania na cele energetyczne produktów ubocznych i pozostałości z rolnictwa oraz przemysłu wykorzystującego surowce rolnicze.

(uzasadnienie projektu – strona 4)

- **Priorytetowym efektem obowiązywania ustawy o odnawialnych źródłach energii będzie zapewnienie realizacji celów w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii wynikających z dokumentów rządowych przyjętych przez Radę Ministrów, tj. Polityki energetycznej Polski do 2030 roku oraz Krajowego planu działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, jak również inicjowanie i koordynowanie działań organów administracji rządowej w tym obszarze, co pozwoli zapewnić spójność i skuteczność podejmowanych działań.**

(uzasadnienie projektu – strona 11 -13)

- „Rozwój energii z OZE zostanie oparty na zasadach racjonalnego wykorzystania istniejących zasobów tej energii, co jest jednym z celów pakietu klimatyczno - energetyczny, będącego realizacją konkluzji Rady Europejskiej z marca 2007 r. Celem nowej regulacji jest zatem skierowanie większego systemowego wsparcia dla zrównoważonego rozwoju sektora energetyki odnawialnej”.
- „Mniejsze wsparcie przewidziano dla technologii, które obecnie wytwarzają około 90% energii elektrycznej z OZE (współspalanie, elektrownie wiatrowe oraz stare, zamortyzowane elektrownie wodne)”.
- „Z przeprowadzonym analiz wynika, iż koszt wytwarzania energii elektrycznych w technologii współspalania, w elektrowniach wiatrowych oraz starych, zamortyzowanych elektrowniach wodnych jest dużo niższy niż obecnie otrzymywane wsparcie. Mając na uwadze fakt, iż wspomniane wyżej technologie wytwarzają obecnie około 90% energii elektrycznej z OZE, należy zauważyć, iż istnieje duży potencjał optymalizacji kosztowej systemu wsparcia”.

(uzasadnienie projektu – strona 14, 16 - 17)

- Opracowując nowe zasady wsparcia przyjęto następujące założenia obecnego mechanizmu :
- 9) dynamiczny rozwój technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii spowodował, iż jednakowy poziom wsparcia dla wszystkich rodzajów źródeł traci swoje uzasadnienie. Pojawiło się także zagrożenie nadwsparcia dla instalacji zamortyzowanych lub uzyskujących zbyt wysokie wsparcie, co ma negatywne skutki dla całego rynku cen energii elektrycznej oraz stabilności Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Taka sytuacja stymuluje rozwój jedynie niektórych źródeł, co w konsekwencji powoduje nieoptymalne wykorzystanie lokalnie dostępnych zasobów, blokuje moc przyłączeniową dla pozostałych technologii oraz ogranicza rozwój gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy.
- W celu optymalizacji obecnego systemu wsparcia zawartego w ustawie - Prawo energetyczne założono, iż konieczna jest modyfikacja mechanizmu świadcstw

pochodzenia w taki sposób, aby dla każdej z technologii ustalić inny minimalny gwarantowany poziom pomocy finansowej. **Taka optymalizacja zapewni bardziej zrównoważony rozwój źródeł opartych o wszystkie technologie OZE, oraz pozwoli kierować wsparcie dla tych technologii, które najbardziej go potrzebują.**

- **Zaproponowany system**, zapewni stabilność warunków inwestowania w odnawialne źródła energii, oraz **zabezpieczy poziom wsparcia, przed ewentualnymi wzrostami cen energii, co spowodowałoby znaczne obciążenie odbiorcy końcowego** i niekontrolowany rozrost źródeł OZE.

(uzasadnienie projektu – strona 19 - 20) – Kto się nie podpisze pod tymi tezami ?

- Ministerstwo Gospodarki doceniając potrzebę zwiększania bezpieczeństwa zaopatrzenia odbiorców w energię elektryczną, poprawy efektywności wykorzystania infrastruktury energetycznej, optymalizacji wykorzystania lokalnie dostępnych surowców i zasobów oraz zmniejszania presji energetyki na środowisko postanowiło o promowaniu działalności polegającej na samodzielnym wytwarzaniu energii elektrycznej w małych instalacjach. **Rozproszone źródła energii o niewielkich mocach pozwalają w coraz większym stopniu zaspokajać potrzeby energetyczne odbiorców energii oraz zwiększać ich niezależność energetyczną.**
- Z uwagi na fakt, iż rozwój technologiczny niektórych instalacji (np. fotowoltaicznych) jest bardzo dynamiczny, Ministerstwo Gospodarki zakłada zmianę taryf w czasie, **co pozwoli w optymalny sposób premiować mikroinstalacje** uruchamiane w kolejnych latach.
- Wsparcie dla małych instalacji i mikroinstalacji to również efekt dyrektywy 2009/28/WE, która promuje małe projekty inwestycyjne. Projektowane przepisy promować będą podmioty, które sprzedawać będą energię elektryczną wytworzoną w mikroinstalacji. Projekt ustawy stwarza także możliwość sprzedaży, po gwarantowanej cenie energii elektrycznej wytwarzanej przez prosumenta w mikroinstalacji. Obecnie, prosument wytwarzający energię elektryczną, aby sprzedać nawet najmniejszą ilość tej energii elektrycznej musi zarejestrować działalność gospodarczą oraz uzyskać koncesję, co wiąże się z dodatkowymi kosztami. Ponadto, **celem projektowanych regulacji jest stworzenie możliwości wykorzystania lokalnie występujących zasobów, stąd też promocja energetyki rozproszonej, funkcjonującej w oparciu o lokalne zasoby OZE** (projektowana moc zainstalowana energii elektrycznej mikroinstalacji do 40 kW).
- Szacunki dotyczące skali rozwoju wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o mikroinstalacje dowodzą, że przy istnieniu ok. 2 mln gospodarstw rolnych i ok. 4 mln domów jednorodzinnych otrzymujemy łączny potencjał w wysokości ok. 6 mln gospodarstw w Polsce. **Wykorzystując ten potencjał w znikomej skali, np. w 7 % poprzez przeznaczenie dodatkowego wsparcia na nabycie i montaż mikroinstalacji o mocy 3 kW każda, uzyskamy w sumie moc zainstalowaną wynoszącą 1260 MW.** Projekt zakłada również funkcjonowanie bardzo atrakcyjnego cenowo mechanizmu zakupu nadwyżek energii elektrycznej z mikroinstalacji przekazywanej do sieci niskiego napięcia.

(uzasadnienie projektu – strona 26 - 27)

- Wstępne szacunki wskazują, że import biomasy energetycznej w 2011 r. wyniósł ok. 1,7 mln ton a jego wartość przekroczyła 0,7 mld zł. **Promocja spalania importowanej biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych przyczynia się zatem zarówno do uzależniania się Polski od importu paliw stałych (do tej pory dominował**

import paliw płynnych) jak i do coraz wyższego deficytu handlowego w zakresie zaopatrzenia w paliwa dla energetyki.

- Zoptymalizowana ścieżka wykorzystania biomasy stałej dla celów energetycznych zakłada wykonanie planów zawartych w KPD w zakresie produkcji ciepła i energii elektrycznej. Jednocześnie scenariusz ten zakłada zmniejszenie wykorzystania dla celów energetycznych ilości biomasy, bez naruszenia wytworzenia wolumenu energii końcowej. Powyższe wymaga jednak zmiany technologii i znaczącej poprawy sprawności i efektywności przetwarzania biomasy na końcowe nośniki energii. *Jest to możliwe, gdy ograniczone zostanie nieefektywne współspalanie biomasy w elektrowniach i elektrociepłowniach węglowych, a zaoszczędzony w ten sposób strumień krajowej biomasy, po uszlachetnieniu (brykietowanie, peletyzacja), skierowany zostanie na potrzeby lokalnej, wysokosprawnej produkcji ciepła w automatycznych, dedykowanych kotłach i piecach na pelety lub brykiety.*

(uzasadnienie projektu – strona 31 - 32)

- **Koszty wsparcia – stymulowania rynku** i rozwoju scenariusza otrzymanego wykorzystania biomasy są niezbędne, aby dokonać skutecznej promocji mikroźródeł, mikroinstalacji i domowych instalacji odnawialnych źródeł energii oraz redukcji niskiej emisji poprzez wymianę i zamianę kotłów. Koszty te **wynoszące poniżej 3 mld zł w całym okresie są niższe od rocznych kosztów jednorocznego wsparcia systemem świadectw pochodzenia dla technologii współspalania tylko w 2011 r. – 2,5 mld zł.** Dzięki realizacji scenariusza zoptymalizowanego, zrównoważonego środowiskowo, beneficjentem wsparcia staje się niemal 700 tys. gospodarstw domowych, rolnych i mikroprzedsiębiorstw, a efektem będą trwale inwestycje i nowe moce cieplne mogące służyć przez kolejne 15 lat (także po 2020 r.), co nie byłoby możliwe w przypadku dotychczasowej promocji technologii tzw. współspalania.
- Warto także zwrócić uwagę na fakt, że spalanie biomasy w wysokiej jakości, indywidualnych kotłach małej skali może dawać szereg dodatkowych korzyści. ***W odniesieniu do współspalania biomasy, małe kotły są m.in. bardziej efektywne*** (praktycznie 3 krotnie), przez, co do produkcji tej samej ilości energii wykorzystywane jest mniej lokalnych zasobów energetycznych. „Zaoszczędzony” dzięki temu surowiec może być wykorzystany w systemie zamiast paliw kopalnych (w innych instalacjach) i przyczyniać się do dalszej redukcji emisji gazów cieplarnianych. **... Co więcej, wykorzystanie biomasy w systemach energetycznych ma również wiele innych zalet środowiskowych.** Wymiana indywidualnego kotła węglowego na kocioł biomasowy przyczynia się nie tylko do redukcji emisji gazów cieplarnianych, ale również ograniczenia tzw. niskiej emisji innych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenków azotu.

Pod uzasadnieniem projektu i dokumentami programowymi na podstawie, których powstał projekt podpisuję się, chyba podobnie jak większość zainteresowanych. Pozostawiam otwartym pytanie czy proponowane w obecnym kształcie przepisy gwarantują optymalną realizację tych celów ?

Wyrażam przekonanie, że dzisiejsza debata oraz kolejne dadzą odpowiedź i wskażą sposób w jaki sposób dojść do tych celów.

Z poważaniem

Kazimierz Żmuda